

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/178/2023
Identifikačné číslo spisu:	6121277260
Dátum vydania rozhodnutia:	30.10.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Erika Zajacová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:6121277260.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Intrum Slovakia, s.r.o., Bratislava, Mýtna 48, IČO: 35 831 154, zastúpeného advokátom JUDr. Jánom Šoltésom, Bratislava, Mýtna 48, proti žalovanej U. M., narodenej XX. Y. XXXX, S., X. XXXX/.X, zastúpenej advokátskou kanceláriou JUDr. Peter Váchan, advokát s.r.o., Žilina, Pavla Mudroňa 1191/5, IČO: 47 445 092, o zaplatenie 24.307,91 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 30Csp/4/2021, o dovolaní žalovanej proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 24. júla 2023 sp. zn. 24CoCsp/31/2023 takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Trnave z 24. júla 2023 sp. zn. 24CoCsp/31/2023 a uznesenie Okresného súdu Trnava zo 14. decembra 2022 sp. zn. 30Csp/4/2021 z r u š u j e a vec vracia Okresnému súdu Trnava na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trnava (ďalej len „súd prvej inštancie“ eventuálne „prvoinštančný súd“) uznesením zo 14. decembra 2022 č. k. 30Csp/4/2021-163 odmietol odpor doručený Okresnému súdu Banská Bystrica dňa 30. apríla 2021 podaný žalovaným proti platobnému rozkazu sp. zn. 40Up/248/2021 z 13. apríla 2021.

1.1. V odôvodnení uviedol, že Okresný súd Banská Bystrica dňa 13. apríla 2021 vydal platobný rozkaz, ktorým uložil žalovaným (pôvodne bol stranou sporu ako žalovaný 2/ aj U. M., narodený XX. U. XXXX, ktorý zomrel XX. P. XXXX a súd prvej inštancie uznesením z 01. marca 2022 sp. zn. 30Csp/4/2021 konanie voči žalovanému 2/ zastavil a žalobcovi nárok na náhradu trov konania voči žalovanému 2/ nepriznal, pozn.) povinnosť zaplatiť do 15 dní od doručenia platobného rozkazu spoločne a nerozdielne 24.307,91 eura s príslušenstvom alebo v tej istej lehote podať odpor s odôvodnením vo veci samej. Súd tiež žalovaným uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania vo výške 2.220,16 eura v lehote do 15 dní odo dňa doručenia platobného rozkazu. Proti tomuto platobnému rozkazu podala žalovaná prostredníctvom právneho zástupcu odpor, doručený súdu dňa 30. apríla 2021. Súd z podaného odporu zistil, že tento bol podpísaný zaručeným elektronickým podpisom neoprávnenou osobou, a to JUDr. Máriou Kostolnou. Voči platobnému rozkazu, ktorý vydal súd prvej inštancie bol podaný odpor, v ktorom sa uvádza, že ho podáva žalovaný v zastúpení advokátskou kanceláriou JUDr. Peter Váchan, advokát s.r.o.. K odporu bola priložená plná moc udelená advokátskej kancelárii JUDr.

Peter Váchan, advokát s.r.o., dňa 09. marca 2022. Bolo tiež priložené Poverenie z 01. februára 2021, ktorým JUDr. Peter Váchan, advokát s.r.o. poveril advokátku JUDr. Máriu Kostolnú, aby v jeho mene v celom rozsahu práv a povinností prijímala, podpisovala, podávala a autorizovala všetky podania v jeho elektronickej schránke podľa § 23 ods. 4 zákona 305/2013 Z. z. o e-Governmente. V poverení nie je výslovne uvedené, že je substitučným splnomocnením udeleným tretej osobe. Z údajov vygenerovaných k elektronickej podaniu vyplynulo, že podanie odporu bolo realizované prostredníctvom elektronickej schránky JUDr. Peter Váchan, advokát s.r.o., prílohy sú vytvorené zaručenou konverziou v predmetnej elektronickej schránke, avšak samotné podanie je podpísané zaručeným elektronickým podpisom JUDr. Máriou Kostolnou. Podľa § 125 ods. 2 zákona 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), ak je podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie, treba ho dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované, ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie súd neprihliada. Odpor proti platobnému rozkazu je podaním vo veci samej podľa § 123 ods. 2 CSP a obligatórnou náležitosťou podania vo veci samej je podľa § 127 ods. 1 CSP aj podpis oprávnenej osoby. V danom prípade na podpis odporu bol podľa splnomocnenia z 30. apríla 2021 oprávnený JUDr. Peter Váchan, advokát s.r.o. a nie JUDr. Kostolná, ktorá podanie podpísala. Odpor podaný neoprávnenou osobou je preto potrebné v zmysle § 267 ods. 2 písm. b) CSP odmietnuť, čím podľa § 268 písm. b) CSP platobný rozkaz nadobudne právoplatnosť. Uviedol ďalej, že advokáti sú povinní podľa § 821 ods. 3 zákona o súdoch používať pri elektronickej komunikácii so súdom elektronicke schránku aktivovanú na doručovanie, ktorej sú majiteľom. Samotné použitie elektronickej schránky, resp. podanie odporu voči platobnému rozkazu prostredníctvom tejto schránky ešte neznamená, že podanie je uskutočnené oprávnenou osobou. Advokát sa môže dať zastúpiť iným advokátom na základe substitučného plnomocnenstva, avšak z poverenia udeleného JUDr. Kostolnej výslovne nevyplývalo substitučné splnomocnenie udelené tretej osobe. Aj podľa záverov Najvyššieho súdu SR v uznesení sp. zn. 1Obdo/22/2020, autorizácia podania vo veci samej, uskutočneného v elektronickej podobe, nahrádza podpis konajúcej osoby a slúži na identifikáciu osoby, ktorá predmetné podanie vo veci samej spísala a podpísala. Preto súd dospel k záveru, že odpor nesplňa náležitosti riadne podaného odporu a v súlade s § 267 ods. 2 písm. b) CSP odpor odmietol.

2. Krajský súd v Trnave (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 24. júla 2023 sp. zn. 24CoCsp/31/2023 potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie (výrok I.) a žalobcovi nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania (výrok II.). Právne vec posúdil podľa § 362 CSP, tiež § 123 ods. 2, § 125 ods. 1 a 2, § 127 ods. 1, § 267 ods. 2 písm. b) a § 268 CSP a tiež ustanovením § 11 ods. 1 a 2, § 12 ods. 1 písm. a) a c), § 15 ods. 1 zák. č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov, ďalej ustanovením § 821 ods. 3 zák. č. 757/2004 Z. z., § 23 ods. 4 zák. č. 305/2003 Z. z. a tiež § 8 ods. 1 veta prvá zák. č. 272/2016 Z. z. o dôveryhodných službách pre elektronicke transakcie a § 13 ods. 6 zákona o e-Governmente, § 3 ods. 1 zák. č. 215/2002 Z. z. o elektronickej podpise a § 16 ods. 1 zák. č. 586/2003 Z. z. o advokácii. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia a obsahu spisu zistil, že v konaní bol vydaný platobný rozkaz v rámci upomínacieho konania, pričom voči nemu bol podaný odpor, v ktorom sa uvádza, že ho podáva žalovaná, v zastúpení JUDr. Peter Váchan, advokát s.r.o.. K odporu bolo priložené Poverenie z 01. februára 2021, ktorým JUDr. Peter Váchan, advokát s.r.o. poveril podľa § 23 ods. 4 zák. č. 305/2013 Z. z. o e - Governmente oprávnenú osobu JUDr. Máriu Kostolnú. Z údajov vygenerovaných k elektronickej podaniu - odporu voči platobnému rozkazu vyplynulo, že podanie odporu bolo realizované prostredníctvom elektronickej schránky JUDr. Peter Váchan, advokát s.r.o.. Advokáti sú povinní podľa § 821 ods. 3 zákona o súdoch používať pri elektronickej komunikácii so súdom elektronicke schránku aktivovanú na doručovanie, ktorej sú majiteľom. Samotné použitie elektronickej schránky, resp. odoslanie podania, v tomto prípade odporu voči platobnému rozkazu, prostredníctvom tejto schránky ešte neznamená, že podanie je uskutočnené oprávnenou osobou. Advokát sa môže dať zastúpiť iným advokátom na základe substitučného plnomocnenstva. V danom prípade je z poverenia udeleného JUDr. Kostolnej zrejmé, že nie je substitučným splnomocnením udeleným tretej osobe. Z údajov vygenerovaných k elektronickej podaniu - odporu voči platobnému rozkazu nevyplýva ani to, že by v zmysle § 23 ods. 4 zákona o e-Governmente JUDr. Kostolná použila na autorizáciu platný mandátny certifikát podľa osobitného predpisu (§ 8 ods. 1 veta prvá zák. č. 272/2016 Z. z.), z ktorého by vyplývalo oprávnenie konať za JUDr. Peter Váchan, advokát s.r.o.. Nebola preto z pohľadu odvolacieho súdu oprávnená na podpis

odporu voči platobnému rozkazu v mene žalovanej. Poukázal na závery Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Obdo/22/2020. Podľa § 125 ods. 2 CSP, ak je podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie, treba ho dodatočne doručiť v listinnej podobe a ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie súd neprihliada. Súd prvej inštancie preto nepochybil, keď neakceptoval podaný odpor bez autorizácie splnomocnenou advokátskou kanceláriou vzhľadom na to, že do 10 dní nebolo do spisu doručené podanie spôsobom podľa § 125 ods. 2 CSP. Odpor voči platobnému rozkazu je podaním vo veci samej podľa § 123 ods. 2 CSP a obligatórnou náležitosťou podania vo veci samej je podľa § 127 ods. 1 CSP aj podpis oprávnenej osoby a v zmysle § 11 ods. 2 zák. č. 307/2016 Z. z. odpor musí byť autorizovaný podľa § 23 zák. č. 305/2013. V danom prípade na podpis odporu podľa pripojeného splnomocnenia bol oprávnený JUDr. Peter Vachan a nie JUDr. Kostolná, ktorá podanie podpísala. Odpor podaný neoprávnenou osobou bolo potrebné v zmysle § 12 ods. 1 písm. a) zák. č. 307/2016 Z. z. odmietnuť. Platobný rozkaz sa teda podaním odporu neoprávnenou osobou, ktorý bol napadnutým uznesením odmietnutý, nezrušil v zmysle § 11 ods. 1 veta druhá zák. č. 307/2016 Z. z. a podľa § 268 písm. a) CSP nadobudol právoplatnosť. Na okraj ďalej odvolací súd uviedol, že v odvolaní žalovaná uviedla, že predkladá plnomocenstvo so zaručenou konverziou, čím podľa jej názoru bolo preukázané právne zastúpenie advokátskou kanceláriou JUDr. Peter Vachan, advokát s.r.o.. Tu odvolací súd konštatuje, že súčasťou podania nebola žiadna príloha, avšak z obsahu spisu je zrejmé, že plnomocenstvo udelené JUDr. Peter Vachan, advokát s.r.o., sa nachádza na č. l. 116, avšak nevyplýva z neho, že by splnomocnený advokát ďalej splnomocnil JUDr. Kostolnú. Preto odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil, pričom o trovách konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP, § 255 ods. 1 CSP a čl. 17 CSP tak, že žalobca bol v odvolacom konaní v celom rozsahu úspešný, patrilo by mu voči žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnej výške, avšak tento si nárok na náhradu trov konania neuplatnil, k odvolaniu sa nevyjadril a z obsahu spisu nevyplýva, že by mu trovy v konaní vznikli, a preto mu ich súd nepriznal.

3. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej len „dovolateľka“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovala z ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Namietala porušenie práva na spravodlivý proces z dôvodu nesúhlasu s posúdením splnenia zákonnej náležitosti odporu podpísaného JUDr. Máriou Kostolnou. Namietala prílišný formalizmus pri výklade právnych noriem, ktorý bol už pri rozhodovacej praxi Ústavného súdu opakovane odmietnutý ako neakceptovateľný (napr. IV. ÚS 192/08, III. ÚS 163/2011 a Zbierka nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky 77/2017). Zásadnú zmenu pri posudzovaní oprávnenia podľa § 13 ods. 4 písm. g) zákona 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e - Governmente), ktoré je splnomocnením na prístup a dispozíciu s elektronickou schránkou, ktoré zahŕňa aj právo zástupcu na prijímanie, podpisovanie, odosielanie správ, prípadne iné úkony, ktoré spadajú do pojmu disponovať s elektronickou schránkou priniesol nález Ústavného súdu III. ÚS 269/2022 z 12. januára 2023. Z tohto nálezu vyplýva, že poverenie udelené na účely vstupu a disponovania s elektronickou schránkou oprávnenej osobe, pokrýva aj úkon podpísania elektronickej správy kvalifikovaným elektronickým podpisom, podpísania samotného podania na súd vo formáte PDF kvalifikovaným elektronickým podpisom a úkon ich odoslania súdu. Ak aj existencia tohto osobitného splnomocnenia nebola preukázaná a Krajskému súdu Trnava nestačila samotná skutočnosť, že JUDr. Mária Kostolná reálne a technicky mohla tieto úkony z elektronickej schránky advokátskej kancelárie JUDr. Peter Vachan, advokát s.r.o. vykonať, mohol si súd toto splnomocnenie dodatočne vyžiadať. Súdy nedostatok preukázania splnomocnenia odstraňujú prostredníctvom výzvy na jeho doloženie, pretože nedostatok zastúpenia sa považuje za nedostatok podmienky konania (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/152/2010, II. ÚS 350/2021). Poukázala ďalej na nálezy Ústavného súdu III. ÚS 194/2012, III. ÚS 269/2022, s tým, že právna úprava zákona o e-Governmente je tiež špeciálnou úpravou vo vzťahu k Civilnému sporovému poriadku, pričom zákon umožňuje udelenie osobitného splnomocnenia na vstup a disponovanie s elektronickou schránkou. Súčasťou oprávnenia disponovať s elektronickou schránkou je aj možnosť odosielať a podpisovať správy, odosielať a podpisovať podania, ktoré sú prílohou týchto správ a tvoria spolu so správou jeden celok (§ 25 ods. 4 zákona o e-Governmente). Čo sa týka relevancie elektronických podaní, elektronické podanie má rovnaké účinky ako podanie v listinnej podobe, pokiaľ bolo autorizované (§ 28 ods. 1, § 23 ods. 1 a § 25 ods. 1 zákona o e-Governmente). Možno teda povedať, že pokiaľ bolo elektronické podanie realizované osobou, ktorá

bola na podanie a podpísanie tohto podania splnomocnená oprávnením na prístup a disponovanie podľa § 13 ods. 4 písm. g) bodu 1 zákona o e-Governmente, ide o riadne realizované elektronické podanie. Oprávnenie podľa § 13 ods. 4 písm. g) zákona o e-Governmente je tak splnomocnením na prístup a dispozíciu s elektronickou schránkou, ktoré zahŕňa aj právo zástupcu na prijímanie, podpisovanie, odosielanie správ, prípadne na iné úkony, ktoré spadajú do pojmu disponovať s elektronickou schránkou. V opačnom prípade by nemalo oprávnenie podľa § 13 ods. 4 žiaden praktický význam. S poukazom na zásadné rozhodnutie Ústavného súdu SR možno povedať, že pokiaľ bol odpor proti platobnému rozkazu podpísaný a odoslaný JUDr. Máriou Kostolnou na základe poverenia od advokátskej kancelárie JUDr. Peter Váchan, advokát s.r.o., elektronické podanie bolo realizované osobou, ktorá bola na podpísanie tohto podania splnomocnená oprávnením na prístup a disponovanie podľa § 13 ods. 4 písm. g) bodu 1 zákona o e-Governmente a ide o riadne realizované elektronické podanie. Preto žiadala v konečnom dôsledku, aby Najvyšší súd odložil vykonateľnosť napadnutých rozhodnutí a zároveň zrušil uznesenie Krajského súdu v Trnave ako aj uznesenie Okresného súdu v Trnave v celom rozsahu.

4. Žalobca sa k podanému dovolaniu písomne nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 25. januára 2024 sp. zn. 5Cdo/178/2023 odložil vykonateľnosť platobného rozkazu Okresného súdu Banská Bystrica z 13. apríla 2021 sp. zn. 40Up/248/2021 do právoplatného skončenia konania o dovolaní žalovanej.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolačný súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo napádané rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je nielen prípustné, ale aj dôvodné.

7. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

8. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním.

9. Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolačný dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

11. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný.

12. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva strany sporu a nesprávny procesný postup súdu reprezentujúci takýto zásah znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v

konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky a ich spravodlivé rozhodnutie (I. ÚS 26/94).

13. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. V zmysle uvedeného ustanovenia treba za nesprávny procesný postup považovať postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnoprávnemu rámcu, a tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

14. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 559/2018, III. ÚS 47/2019).

15. Podstata dovolacej argumentácie vo vzťahu k namietanej vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP spočívala v namietaní nesprávneho procesného postupu odvolacieho ako aj prvoinštančného súdu spojeného s posúdením splnenia obligatórnych náležitostí odporu - jeho podpisu.

16. Podľa § 11 ods. 1, 2, 5, 6 zák. č. 307/2016 Z. z. o upomínanom konaní a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov proti platobnému rozkazu môže žalovaný podať odpor, ktorý musí byť vecne odôvodnený. Podaním odporu sa platobný rozkaz zrušuje; to neplatí, ak bol odpor odmietnutý. Podaný odpor nemožno vziať späť. Ak sa odpor podáva elektronickými prostriedkami, musí byť podaný prostredníctvom na to určeného elektronického formulára, ktorý musí byť autorizovaný podľa osobitného predpisu. Ak čo len jeden zo žalovaných podal včas odpor s vecným odôvodnením, platobný rozkaz sa zrušuje vo vzťahu ku všetkým žalovaným; to neplatí, ak ide o samostatné spoločenstvo. Platobný rozkaz, proti ktorému nebol podaný odpor, má účinky právoplatného rozsudku.

17. Podľa § 127 ods. 1 a 2 CSP ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie, a) ktorému súdu je určené, b) kto ho robí, c) ktorej veci sa týka, d) čo sa ním sleduje a e) podpis. Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania.

18. Podľa § 125 ods. 1 a 2 CSP podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizovanej podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva.

19. Podľa § 23 ods. 1 písm. a) zákona o e-Governmente (v znení účinnom v čase rozhodovania odvolacieho súdu), orgán verejnej moci vykoná pri výkone verejnej moci autorizáciu elektronického podania alebo elektronického úradného dokumentu kvalifikovaným elektronickým podpisom vyhotoveným s použitím mandátneho certifikátu alebo kvalifikovanou elektronickou pečaťou, ku ktorým pripojí kvalifikovanú elektronickú časovú pečiatku, a to spôsobom podľa odseku 3. Osoba, ktorá nie je orgánom verejnej moci, vykoná autorizáciu elektronického podania, ak sa podľa zákona podáva v elektronickej podobe a zákon neustanovuje iný spôsob autorizácie alebo ak je podľa osobitného predpisu náležitosťou podania vlastnoručný podpis: 1. kvalifikovaným elektronickým podpisom alebo

kvalifikovanou elektronickou pečaťou, 2. použitím na to určenej funkcie ústredného portálu alebo špecializovaného portálu, ktorá je podmienená úspešnou autentifikáciou zodpovedajúcou najmenej úrovni zabezpečenia „pokročilá“ podľa osobitného predpisu, alebo 3. uznaným spôsobom autorizácie, ak to osobitný predpis nezakazuje.

20. Podľa § 23 ods. 2 zákona o e-Governmente (v znení účinnom v čase rozhodovania odvolacieho súdu), uznaný spôsob autorizácie je taký spôsob autorizácie, ktorý zabezpečuje spoľahlivú identifikáciu osoby, ktorá autorizáciu vykonala, a spoľahlivé zachytenie obsahu právneho úkonu, ktorý autorizovala, ako aj zhodu medzi autorizovaným právnym úkonom a právnym úkonom, ktorý osoba autorizovala. Uznaný spôsob autorizácie môže byť odlišný pre autorizáciu elektronického podania, pri ktorom sa vyžaduje vlastnoručný podpis, a elektronického podania, pri ktorom musí byť vlastnoručný podpis úradne osvedčený.

21. Podľa § 23 ods. 4 zákona o e-Governmente (v znení účinnom v čase rozhodovania odvolacieho súdu), ak nie je preukázaný opak, na účely elektronickej komunikácie je oprávnenie osoby konať za inú osobu alebo v mene inej osoby preukázané vždy, ak a) konajúca osoba použije na autorizáciu platný mandátny certifikát podľa osobitného predpisu, z ktorého vyplýva oprávnenie konať za túto osobu alebo v jej mene a rozsah tohto oprávnenia, alebo b) prostriedok, ktorý konajúca osoba použije na autorizáciu, zodpovedá najmenej úrovni zabezpečenia „vysoká“ podľa osobitného predpisu a obsahuje identifikátor osoby a z referenčného údajov vyplýva oprávnenie tejto osoby konať za inú osobu alebo v jej mene.

22. Podľa § 13 ods. 4 písm. g) bod 2 zákona o e-Governmente (v znení účinnom v čase rozhodovania odvolacieho súdu) na účely prístupu do elektronickej schránky sa používajú identifikátor osoby v spojení s autentifikátorom, ktorý bol pridelený alebo vydaný majiteľovi elektronickej schránky alebo osobe oprávnenej na prístup a disponovanie s elektronickou schránkou. Správca modulu elektronických schránok zabezpečuje, aby mala osoba oprávnená na prístup a disponovanie s elektronickou schránkou po úspešnej autentifikácii dostupné všetky elektronické schránky, ku ktorým má takéto oprávnenie; je okrem osôb podľa písmen a) až e), ak ide o elektronickú schránku osobou oprávnenou na prístup a disponovanie s elektronickou schránkou právnickej osoby, osoba poverená štatutárnym orgánom právnickej osoby alebo členom štatutárneho orgánu právnickej osoby, ktorej bola elektronická schránka zriadená, a to v rozsahu ním určenom.

23. Podľa § 13 ods. 6 zákona o e-Governmente (v znení účinnom v čase rozhodovania odvolacieho súdu) udelenie oprávnenia na prístup a disponovanie s elektronickou schránkou a zmena v oprávneniach na prístup a disponovanie s elektronickou schránkou je právny úkon majiteľa elektronickej schránky, ktorým identifikuje osobu oprávnenú na prístup a disponovanie s elektronickou schránkou a určí rozsah jej oprávnení na prístup a disponovanie s elektronickou schránkou.

24. Podľa § 13 ods. 7 zákona o e-Governmente (v znení účinnom v čase rozhodovania odvolacieho súdu) udelenie oprávnenia na prístup a disponovanie s elektronickou schránkou a zmenu v oprávneniach na prístup a disponovanie s elektronickou schránkou vykoná majiteľ elektronickej schránky a to elektronickým dokumentom autorizovaným majiteľom elektronickej schránky, ktorý doručí správcovi modulu elektronických schránok prostredníctvom na to určenej funkcie ústredného portálu alebo dokumentom v listinnej podobe s úradne osvedčeným podpisom majiteľa elektronickej schránky. Prístup a disponovanie s elektronickou schránkou v rozsahu udeleného oprávnenia podľa prvej vety zabezpečí správca modulu elektronických schránok bezodkladne, a ak je vykonané dokumentom v listinnej podobe, tak do desiatich pracovných dní odo dňa jeho doručenia.

25. Podľa § 16 ods. 1 zákona o advokácii advokát sa v rámci svojho poverenia môže dať zastúpiť iným advokátom.

26. Z citovaného ustanovenia § 125 ods. 2 CSP vyplýva, že pri elektronických podaniach vo veci samej je potrebné overiť autentickosť podania, lebo len také podanie môže mať procesné následky. Preto len podanie v elektronickej podobe vo veci samej je potrebné autorizovať podľa § 23 ods. 1 zákona o e-

Governmente a to kvalifikovaným elektronickým podpisom alebo kvalifikovanou elektronickou pečaťou. Zmyslom a účelom autorizácie elektronického podania vo veci samej je záruka identifikácie strany sporu a autenticity podania. Účelom elektronického podania je zjednodušiť a zefektívniť civilné súdne konanie. Pre zabezpečenie verifikácie osoby, ktorá podanie urobila, zákon o e-Governmente stanovuje striktné formálne pravidlá, ktoré by však nemali prístup strán k súdu sťažovať až znemožňovať. K posudzovaniu splnenia technických náležitostí, t. j. aj k elektronickým podaniam procesných strán je potrebné pristupovať s porozumením a nemožno ich pri každom technickom nedostatku nezvratne sankcionovať. Pokiaľ je prípustné odstraňovať vady listinných podaní, a to aj pri nedostatku podpisu (II. ÚS 350/2021) alebo nedostatku plnomocenstva (sp. zn. 1Cdo/152/2010), nie je dôvodné, aby pri elektronických podaniach s nedostatočnou, ale stále zákonom predpokladanou autorizáciou to nebolo možné. Potom by mali elektronické podania nevýhodnejší a prísnejší režim, čo iste nebolo cieľom zákonodarcu.

27. Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze sp. zn. III. ÚS 404/2023-37 zo 7. novembra 2023 uviedol, že § 125 ods. 2 CSP je potrebné vykladať tak, že slovné spojenie podľa osobitného predpisu len charakterizuje autorizáciu, ktorá pri podaní elektronického podania chýba, čo však neznamená, že následky nedostatku autorizácie dopadajú aj na situácie, ak elektronické podanie vo veci samej má autorizáciu, ktorá nie je v súlade s osobitným predpisom. Sám podávateľ si pri podaní elektronického podania vo veci samej bez akéhokoľvek vyššieho stupňa autorizácie je vedomý, že podanie v takejto podobe nemôže vyvolať procesné účinky a treba ho doplniť, inak súd naň podľa § 125 ods. 2 CSP neprihliadne. Ak však advokát podá elektronické podanie s autorizáciou v presvedčení, že táto je perfektná, t. j. v súlade s osobitným predpisom, je neprimerane prísne a príliš formalistické neumožniť mu tento nedostatok spočívajúci v mylnom využití zdokonaleného elektronického podpisu napraviť. Všeobecné súdy musia v prípade posudzovania splnenia určitých formálnych podmienok vždy zohľadniť, či procesná strana naplnila účel, ktorý sleduje konkrétna procesná norma. Bezpodmienečné trvanie na splnení určitých podmienok bez zohľadnenia toho, či bol naplnený účel danej normy, môže viesť k odopretiu práva na prístup k súdu (III. ÚS 269/2022). Obmedzenia a ich výklad však nemôžu neprimeraným spôsobom obmedziť jednotlivca v prístupe k súdu takým spôsobom a v takej miere, že by právo na prístup k súdu bolo vo svojej podstate spochybnené.

28. Z okolností preskúmvanej veci vyplýva, že v konaní bol vydaný platobný rozkaz v rámci upomínacieho konania, pričom voči nemu bol podaný odpor, v ktorom sa uvádza, že ho podáva žalovaná, v zastúpení JUDr. Peter Váchan, advokát s.r.o.. K odporu bolo priložené Poverenie z 01. februára 2021, ktorým JUDr. Peter Váchan, advokát s.r.o. poveril podľa § 23 ods. 4 zák. č. 305/2013 Z. z. o e-Governmente oprávnenú osobu JUDr. Máriu Kostolnú. Z údajov vygenerovaných k elektronickému podaniu voči platobnému rozkazu vyplynulo, že podanie odporu bolo realizované prostredníctvom elektronickej schránky JUDr. Peter Váchan. Odpor žalovanej bolo odoslaný z elektronickej schránky konateľa právneho zástupcu žalovanej, ktoré bolo elektronicky podpísané JUDr. Máriou Kostolnou ako fyzickou osobou s uvedením rodného čísla a adresy pobytu, ktorá skutočnosť vyplýva z výsledku informatívneho overenia podpisov a pečatí v elektronickej správe. Prvoinštančný súd tak dospel k záveru, že sa jedná o odpor podaný neoprávnenou osobou a preto je potrebné v zmysle § 267 ods. 2 písm. b) CSP tento odmietnuť, čím podľa § 268 písm. b) CSP platobný rozkaz nadobudne právoplatnosť. Odvolací súd po prejednaní veci bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné potvrdiť podľa § 387 CSP, nakoľko podaný odpor nemá náležitosť podpisu (autorizácie kvalifikovaného elektronického podpisu odvolateľa). Pokiaľ oba súdy pri posudzovaní splnenia autorizácie elektronického podpisu odporu vychádzali z autorizácie podania inou poverenou fyzickou osobou právnickej osoby, ktorú stotožňovali s osobou oprávnenou na spísanie a podpísanie odporu, uvedeným procesným postupom porušil právo dovolateľa na spravodlivý proces. Ak advokát podá elektronické podanie s autorizáciou v presvedčení, že táto je perfektná, teda v súlade s osobitným právnym predpisom, je neprimerane prísne a príliš formalistické neprihliadať na udelené poverenie za účelom preukázania naplnenia účelu § 125 ods. 2 CSP.

29. Právnym základom úkonov právneho zástupcu dovolateľa bolo ustanovenie § 13 ods. 4 písm. g) bod 2 zákona o e-Governmente, ktoré umožňuje majiteľovi elektronickej schránky udeliť splnomocnenie (dať

sa zastupovať) pri prístupe a disponovaní s elektronickou schránkou. Tieto pojmy zákon o e-Governmente bližšie nedefinuje, preto ich obsah treba ustáliť výkladom. Pojem prístup do elektronickej schránky možno vyložiť len tak, že oprávnená osoba môže vstúpiť do elektronickej schránky inej osoby a môže vidieť jej obsah. Široký pojem disponovanie možno vyložiť s ohľadom na to, aké dispozičné úkony v elektronickej schránke môže robiť jej majiteľ a aké úkony takto splnomocnenej osobe systém umožní vykonať. Nebyť plnomocenstva udeleného štatutárnou zástupkyňou právnickej osoby podľa § 13 ods. 4 písm. g) bodu 2 zákona o e-Governmente, poverená fyzická osoba by tieto úkony technicky ani nemohla vykonať, keďže ústredný portál verejnej správy by jej to neumožnil. Právna úprava zákona o e-Governmente je špeciálnou úpravou vo vzťahu k Civilnému sporovému poriadku. Zákon o e-Governmente umožňuje udelenie osobitného splnomocnenia na vstup a disponovanie s elektronickou schránkou. Súčasťou oprávnenia disponovať s elektronickou schránkou je aj možnosť odosielať a podpisovať správy, odosielať a podpisovať podania, ktoré sú prílohou týchto správ a tvoria spolu so správou jeden celok (§ 25 ods. 4 zákona o e - Governmente). Pokiaľ bolo elektronické podanie realizované osobou, ktorá bola splnomocnená oprávnením na prístup a disponovanie s elektronickou schránkou podľa § 13 ods. 4 písm. g) bodu 2 zákona o e-Governmente, ide o riadne realizované elektronické podanie. Oprávnenie podľa § 13 ods. 4 písm. g) zákona o e-Governmente je tak splnomocnením na prístup a dispozíciu s elektronickou schránkou, ktoré zahŕňa aj právo zástupcu na prijímanie, podpisovanie, odosielanie správ, prípadne na iné úkony, ktoré spadajú do pojmu disponovať s elektronickou schránkou. V opačnom prípade by nemalo oprávnenie podľa § 13 ods. 4 zákona o e-Governmente žiadny praktický význam. V podstate ide o splnomocnenie rovnakého druhu, ako keď advokát splnomocní svojho koncipienta, či iného administratívneho zamestnanca na čisto administratívne úkony ako preberanie a otváranie poštových zásielok, či ukladanie listinných podaní advokáta do poštových obálok. Keďže ide o úkony skôr administratívno-technické, ide o prirodzený organizačný postup advokáta na výkon advokácie v elektronickej dobe (m. m. nález ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 269/2022-30 z 12. januára 2023).

30. V preskúmvanej veci nebolo sporné, že odpor žalovanej bol odoslaný z elektronickej schránky konateľa právneho zástupcu žalovanej a podpísaný kvalifikovaným elektronickým podpisom JUDr. Márie Kostolnej. Zákon o e-Governmente umožňuje udelenie osobitného splnomocnenia na vstup a disponovanie s elektronickou schránkou. Skutočnosť, že po technickej stránke jej bolo umožnené do elektronickej schránky advokáta JUDr. Petra Váchana vstúpiť, podpísať a odoslať správu, podpísať a odoslať podanie (odpor) preukazuje, že splnomocnenie skutočne aj bolo udelené. Vykonanie úkonov by nebolo technicky možné, ak by nebola splnomocnená advokátom podľa § 13 ods. 4 písm. g) bodu 1 zákona o e - Governmente, keďže ústredný portál verejnej správy by jej to neumožnil. Vzhľadom k uvedenému preto nemožno rozumne pochybovať o tom, že právny zástupca žalovanej týmto splnomocnením prejavil vôľu na to, aby splnomocnená osoba vykonávala úkony prostredníctvom elektronickej schránky. Udelenie oprávnenia na prístup a disponovanie s elektronickou schránkou je jeho právnym úkonom, ktorým vedome a cielene JUDr. Máriu Kostolnú na tieto úkony splnomocnil, čím jasne prejavil vôľu dať sa pri komunikácii z elektronickej schránky zastúpiť touto osobou. Z obsahu spisu vyplýva, že dňa 1. februára 2021 bolo udelené advokátskou kanceláriou JUDr. Peter Váchan, advokát s.r.o. poverenie podľa § 23 ods. 4 zákona o e-Governmente advokátke JUDr. Márii Kostolnej, k autorizácii elektronických dokumentov elektronickej schránke JUDr. Peter Váchan, advokát s.r.o. bez obmedzenia pre účely súdnych, správnych a iných konaní, s presným vymedzením úkonov na ktoré je oprávnená. Takéto splnomocnenie je v súlade s § 16 ods. 1 zákona o advokácii. Advokát tak splnomocnil iného advokáta vykonávať za neho právne úkony v elektronickej podobe. Okrem technickej stránky veci takýto postup v čase podania odporu umožňoval i platný právny stav. Ak teda JUDr. Mária Kostolná vykonávala tieto úkony, konala v súlade s tým, na čo bola advokátom splnomocnená a oprávnená. Nadväzujúc na uvedené dovolací súd uzatvára, že splnomocnenie udelené advokátke JUDr. Márii Kostolnej elektronicke prostredníctvom funkcie portálu slovensko.sk na účely vstupu a disponovania s elektronickou schránkou advokáta sa vzťahovalo aj na úkon podpísania elektronickej správy kvalifikovaným elektronickým podpisom, podpísania odporu kvalifikovaným elektronickým podpisom a úkon ich odoslania súdu.

31. Navyše dovolací súd dodáva, že pokiaľ odvolaciemu a prvoinštančnému súdu v čase jeho

rozhodovania nepostačovala samotná skutočnosť, že advokátka JUDr. Mária Kostolná reálne a technicky mohla tieto úkony z elektronickej schránky, ktorej majiteľom je advokát vykonať, mal si odvolací súd plnomocenstvo dodatočne vyžiadať, lebo nedostatok preukázania splnomocnenia je odstrániteľný prostredníctvom výzvy príslušného súdu (sp. zn. 1Cdo/152/2010). Tento záver sa vzťahuje aj na doplnenie udeleného poverenia podľa osobitného predpisu. Súdny nemôže nedostatky určitých procesných úkonov a nedostatkov procesných podmienok nezvratne sankcionovať (II. ÚS 350/2021).

32. Vychádzajúc z uvedeného preto nemožno súhlasiť so závermi oboch súdov, že išlo o elektronické podanie bez autorizácie, ktoré bolo v zmysle § 125 ods. 2 CSP treba do 10 dní doplniť. Na doplnenie takéhoto podania sa totiž v zmysle CSP nevyzýva. Tento záver odvolacieho súdu nie je správny. Predmetné podanie je autorizované, i keď inou osobou ako tou, ktorá môže konať v mene žalovanej, keďže v mene žalovanej je podaný predmetný opravný prostriedok. Nemožno teda postupovať podľa ustanovenia § 125 ods. 2 CSP, následkom ktorého je odmietnutie podania riadneho opravného prostriedku.

33. Pri posudzovaní splnenia formálnych podmienok a náležitostí konania sa preto treba vyhnúť prehnanému formalizmu, ktorý by zasahoval do zásad spravodlivého procesu, ale aj prehnanej pružnosti, ktorá by viedla k spochybneniu procesných podmienok stanovených zákonom (Ústavný súd Českej republiky sp. zn. III. ÚS 2373/21, Európsky súd pre ľudské práva Walchli proti Francúzsku, č. 35787/03, § 29, z 26. júla 2007).

34. Podľa § 11 ods. 1, 2 a § 12 ods. 1 zák. č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov proti platobnému rozkazu môže žalovaný podať odpor, ktorý musí byť vecne odôvodnený. Podaním odporu sa platobný rozkaz zrušuje; to neplatí, ak bol odpor odmietnutý. Podaný odpor nemožno vziať späť. Ak sa odpor podáva elektronickými prostriedkami, musí byť podaný prostredníctvom na to určeného elektronického formulára, ktorý musí byť autorizovaný podľa osobitného predpisu. Súd bez toho, aby vyzýval žalobcu na vyjadrenie, odmietne odpor podaný a) neoprávnenou osobou, b) oneskorene, c) elektronickými prostriedkami inak ako podľa § 11 ods. 2, d) bez vecného odôvodnenia.

35. Z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 20. novembra 2019, sp. zn. 3Ndob/11/2019 vyplýva, že ak odpor proti platobnému rozkazu vydanému v konaní podľa zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní doručený súdu elektronickými prostriedkami nebol podaný prostredníctvom na to určeného elektronického formulára podľa § 11 ods. 2 zákona, nie sú splnené podmienky na postup podľa § 14 ods. 3 zákona (na postúpenie veci súdu príslušnému na jej prejednanie podľa Civilného sporového poriadku). Na rozhodnutie o takto podanom odpore podľa § 12 ods. 1 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní je kauzálny príslušný Okresný súd Banská Bystrica.

36. S poukazom na vyššie citované rozhodnutie potom dovolací súd dodáva, že oba súdy svojím postupom zasiahli do kompetencie upomínacieho súdu, ktorý jediný v prípade upomínacieho konania má právo rozhodnúť o prípadnom odmietnutí odporu podľa príslušných ustanovení zákona o upomínacom konaní.

37. Nadväzujúc na uvedené dôvody, dovolací súd konštatuje, že súdy nesprávnym procesným postupom zaťažili konanie vadou zmätočnosti, v dôsledku ktorej došlo k porušeniu procesných práv žalovanej v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

38. Na základe uvedených dôvodov dovolací súd napadnuté rozhodnutia odvolacieho a prvoinštančného súdu zrušil v súlade s § 449 ods. 1 a 2 CSP a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie v súlade s § 450 CSP.

39. V ďalšom konaní bude úlohou okresného súdu vec v dôsledku riadne podaného odporu prejednať a

rozhodnúť. Vysloveným právnym názorom vyplývajúcim z tohto uznesenia je súd prvej inštancie viazaný (§ 455 CSP).

40. O trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie v novom rozhodnutí (§ 453 ods. 3 CSP).

41. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.